

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesmične števe se prodajajo po 5 vč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 vč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Platljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnave naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti števe 20.

Poštno-hranilnični račun števe 841-652. TELFFON št. 11-57

DRŽAVNI ZBOR

Avstrijska vlada proti uvozu inozemskega mesa

(Izvirno telefonično poročilo.)

Današnja zbornična seja je bila zopet bogata na burnih prizorih.

DUNAJ 14. Ministrski predsednik grof Stürgkh je danes povedal parlamentu, da naj sklepa o uvozu argentinskega mesa, kar hoče, vlada ostane vzlic temu na znanem svojem „pravnem“ stališču in se na te sklepe zbornice ne bo ozirala.

Ta izjava ministrskega predsednika je izzvala velikansko ogorčenje med meščanskimi in socialno-demokratskimi poslanci in tudi med večjim delom kmetijskih poslancev ter povzročila klice, kakoršnih še ni dosedaj povzročil in slišal noben avstrijski ministrski predsednik. Zaman je bilo vse zvenenje predsednikovo, zbornica se kar ni dala pomiriti.

Govor ministrskega predsednika je naravnost provokacija, provokacija parlamenta, ki je zastavil vse svoje najboljše moči, da bi tudi našel sredstva v odpravo vladajoče druginje, katerega odsek je priporočal zbornici, da naj se dovoli uvoz argentinskega mesa, ker ta uvoz iz zdravstvenih ozirov nikakor ni nevaren, kakor se je to v dolgoletni praksi izkazalo v Angliji in Švici, in zato tudi ni treba izrecnega dovoljenja Ogrske, iz česar je sklepal, da ima parlament pravico zahtevati od vlade, da dovoli uvoz.

Parlament je o vseh teh stvareh pre-mišljeval na vse strani, a predno je prišlo do prave razprave o druginjskih predlogih, je že izjavil ministrski predsednik grof Stürgkh napram parlamentu: Vaš trud je zaman, ne obračajte, kar smo že mi obrnili! Vlada noče uvoza argentinskega mesa, punktum, in konec besedi.

To torej daje vlada poslancem ljudstva, onega ljudstva, ki zahteva od poslancev, da naj stori nekaj v odpravo neznosne druginje, to odgovarja vlada na najnujnejše želje najširših ljudskih mas, tako je ministrski predsednik s kratkim stavkom pretrgal vse nade najširših ljudskih slojev glede zboljšanja druginjske bede in prav tako tudi vse tozadevno snovanje in delovanje parlamenta.

Poudarja se v parlamentarnih krogih, da je ministrski predsednik grof Stürgkh govoril tako na izrecno željo gotovih krogov, ki hočejo ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuen-Hedervarya obvarovati vsakih neprilik, kar je mogoče le tedaj, če z njegovimi nazori soglašata tudi avstrijska vlada, če prav s tem tepta neoporečne pravice večine avstrijskega državnega zbora.

Tako so bili zopet enkrat izročeni interesi avstrijskih narodov iz političnih interesov brezvestnemu gospodarstveniku izkorišča-nju po ogrski gantry. To politično maksimo si je osvojil torej tudi sedanji avstrijski politični šef, maksimo, ki nasprotuje vsem tudi najprimitivnejšim pravicam avstrijskega prebivalstva in našega avstrijskega parlamenta.

Zbornica pač lahko vpraša sedaj, čemu je še treba razprave o druginjskih predlogih, ko se je vendar vlada postavila na stališče, da stori vedno le ono, kar hoče in kedar sama hoče.

To stališče ministrskega predsednika grofa Stürgkha bo pač slabo vplivalo na nadaljni razvoj položaja. Pod vtisom Stürgkhovega govora so zlasti nekateri dunajski poslanci, ki pripadajo nemškemu „Nationalverbandu“, pripravljene vstopiti v najostrejši boj ne samo za koristi ljudstva, temveč tudi v interesu pravic parlamenta in ustavne ideje. Zlasti se je ostro obsojal govor ministrskega predsednika med člani druginjskega odseka in le nesklepnost odseka je bila povod, da ni prišlo do sklepa, da v znamenje protesta odlože mandat vsi člani odseka in da tako odsek preneha s svojim delovanjem.

Današnji nastop ministrskega predsednika se obsoja v vseh parlamentarnih krogih, kjer se povdarja, da bo imel še dalekosežne politične posledice. Zlasti se poudarja, da bo vsled današnjega svojega nastopa kabinetni šef moral pri sestavi trdne parlamentarne večine računati še z veliko večjimi težkočami, kakor pa doslej.

Na drugi strani pa si je tudi še bolj odtujil svoje lastne stranke in še bolj ojačil radikalne, sebi sovražne elemente. Otežil si je sam zelo svoje stališče, kar zna postati usodepolno zanj, ki bi moral spraviti pod streho brambno reformo in davčne zakone.

Vlada začne v kratkem nova kompromisna pogajanja s strankami, želeč jih pridobiti v druginjskih vprašanjih za tak sklep, ki bi odgovarjal danes po ministrskem predsedniku zopet označenemu „pravnemu“ naziranju vlade. Ministrski predsednik grof

Stürgkh je tudi obljubil, da se začno zopetna pogajanja z ogrsko vlado, toda postavivši se že naprej na stališče ogrske vlade, se je oropal sam sebe svojega najboljšega orožja, neupoštevajoč zborničnih predlogov. Namesto resnega, odločnega nastopa pa se da oropati tega edinega svojega orožja.

Ministrskega predsednika so svarili pred takim nastopom, a ni poslušal teh svaril.

Na koncu se je izval posl. Jerzabek k veliko ogorčenje s svojim odurnim napadom na češkega zdravnika, katerega je pred par dnevi predsednik druginjskega odseka posl. Mandić priporočal kot priznanega strokovnjaka.

Jutri je na Dunaju praznik deželnega patrona sv. Leopolda, zato je prihodnja seja v četrtek.

V nadaljnem poročilo o seji.

V današnji seji poslanske zbornice je finančni minister predložil zakonski načrt glede davka na pivo in žganje, predkaz države deželam, znižanje realnih davkov, davek na šumeča vina, davek od avtomobilov in pristojbine od daritvenih pogodb.

Ko je bila seja otvorena, je predsednik dr. Sylvester izrekel splošno indignacijo zbog dogodkov, ki so se odigrali v zadnji seji. Zbornica mora naučiti, krotiti lastne strasti. Treba je, da se združijo vsi, da ta zbornica, katere delo je spremljano z zaupanjem ljudstva, ohrani svoj prestiž in svoje dostojanstvo. On da mora protestirati proti temu, da bi se iz takih činov hotelo izvajati argumente proti parlamentu in proti zbornici splošne volilne pravice. Pozivlja vse, naj se združijo v plodonosnem delu. (Odobranje).

Posl. Malik je izrekel obžalovanje zbog svojega držanja v zadnji seji, ter prosil zbornico, naj vzame to na znanje. Zbornica je na to začela razpravljati o predlogih druginjskega odseka, posebno onih Jerzabeka in Rennerja glede neomejenega uvoza prekomorskega mesa, brez ozira na Ogrsko.

Potem ko so govorili poročevalec in poročevalci manjšine, je povzel besedo ministrski predsednik grof Stürgkh.

Ministrski predsednik je poudarjal, da sedanja vlada povzema program prejšnje vlade v zadevi povzdige produkcije in olajšanja prometa med producentom in konsumentom. Vlada bo z vso vmeno nadaljevala tozadevno pričeto delo in se bavi z vprašanjem reforme užitinskega davka, kakor tudi z vprašanjem, da bi se s povišanjem državnega investicijskega delovanja tudi dvignila delavna možnost in s tem tudi storilna sposobnost prebivalstva.

V zadevi uvoza argentinskega mesa stoji vlada na enakem „pravnem“ stališču, kakor prejšnja vlada, da je enostransko postopanje enega dela monarhije izključeno, kjer gre za uvoz iz veterinarsko policijsko sumljivih dežel. To da ne pomenja odvisnosti od Ogrske, temveč le popolno enakost in enakopravnost. Pogajanja z Ogrsko v zadevi uvoza argentinskega mesa, ki so sedaj prekinjena, se bodo zopet začela in ministrski predsednik upa, da bo ogrska vlada z ozirom na lojalno (t. j. robsko ponižno) postopanje avstrijske vlade prišla kolikor mogoče nasproti avstrijskim željam in stvarnem oziru. To da bi bilo najboljše znamenje za bodoče gospodarske nagodbe z Ogrsko, ki jih bo treba pripraviti v bodočnosti.

Zaključil pa je ministrski predsednik z besedami: Z ozirom na zbornico znano „pravno“ naziranje vlade izjavljam, da vlada ne bi izvedla eventualnih sklepov zbornice, ki bi se protivili njenemu (t. j. vladnemu naziranju), zato prosim, da naj zbornica odkloni predloge posl. Rennerja in Jerzabeka, kolikor se protivijo vladnemu „pravnemu“ naziranju.

Že med govorom ministrskega predsednika je prišlo do ostrih medklicev, a ob njegovih sklepčnih besedah, s katerimi je zahteval, naj zbornica odkloni od druginjskega odseka odobrene predloge posl. Rennerja in Jerzabeka, je nastal tak vihar, da ni bilo več ničesar slišati v zbornici.

Med poslanci je nastalo strahovito ogorčenje, zlasti med naprednimi meščanskimi in socialno-demokratskimi poslanci. Čuti je bilo burne klice: „Fej Stürgkh! Abzug! Ogrski hlapec!“ Enako razburjenje se je polastilo tudi nemških poslancev, lastnih Stürgkhovih pristašev. Vseprek je kričalo: „Do! z vlado! Ali smo idijoti, da se drzne vlada tako govoriti napram nam! Taki ljudje niso za vlado! Heil Hohenzollern!“ Nekli češki poslanec: „Vas bo imenovala ogrska vlada za častnega člana!“ Posl. Schuhmeier: „Stiefelputzer Belvederja!“ Posl. Hellinger

kriči: „Pri brambni reformi že pokažemo, kaj se pravi omalovaževati parlament!“

Ministrski predsednik je sedel bled kakor smrt na svojem mestu. Tu stopi preden posl. Hildebrand, mu pomoli pest pod nos in zakliče: „Kaj mislite, da smo ogrski faloti! Ulice bodo govorile!“ Z druge strani pa se čuje klic: „Namesto mesa nam zopet hočete dati modri fižol (svinčenke)!“ Ko ministrski predsednik vstane, da bi odšel iz zbornice, se dvigne zopet viharen krik: „Abzug, fej, ven žnjim!“

Poleg ministrskega predsednika je stal nemški radikalec posl. Teuffel in edini odobral njegov izvajanja, vsled česar so mu klicali socialni demokrati: „Teuffel (hudci) je postal angel varih Stürgkhov!“ Hrup je trajal cele četrte ure, še-le potem je mogel priti do besede prihodnji govornik poslanec Damm, ki je branil agrarno varstveno carino, odobral stališče vlade in govoril proti predlogom druginjskega odseka.

Obpravna se je prekinila nato, in na koncu se je posl. Jerzabek v vprašanju na predsednika protestiral proti pred par dnevi vloženi interpelaciji posl. Mandića, v kateri se zahteva, da naj vlada ustanovi ambulanco brezplačno zdravljenje boleznih ischias in protina in naj se to poveri strokovnjaku dr. Jettelu, ki je zdravil tudi že več poslavcev.

Ko je posl. Jerzabek imenoval dr. Jettela šartatana, so mu drugi poslanci klicali: „To ni vprašanje na predsednika, to je obrekovanje!“

Posl. Jerzabek: „Dr. Jettel je fanatičen Čeh!“

Burni klici: „Zato ga pa obrekujete!“ Med češkimi in nemškimi poslanci je prišlo nato do burnih prizorov.

Končno je posl. Glöckner stavil na zborničnega predsednika sledeče vprašanje: „Kako namerava zbornični predsednik varovati čast in ugled zbornice in druginjskega odseka pred provokacijami ministrskega predsednika, ki omalovažuje pravice parlamenta?“

Podpredsednik posl. Romančuk je na to vprašanje odgovoril, da obvesti o tem vprašanju zborničnega predsednika.

Prihodnja seja v četrtek ob 11. uri dopoludne.

Uradniško vprašanje.

(Izvirno.)

DUNAJ 14. Pododsek odseka za drž. uslužbenca, za državne uradnike in sluge je imel danes sejo, v kateri je poročal referent posl. Waber o časovnem napredovanju, pričemur je vzel za podlago svoječasni predlog posl. Prochazke-Stözlja.

V imenu vlade je izjavil sekcijski šef baron Fries, da bo vlada zavzela svoje stališče napram tem predlogom v četrtek.

V parlamentu se je ogasila danes deputacija državnih pomožnih slug, ki se je obrnila na poslance s svojo glasno zahtevo, da postanejo provizorični sluge po 12-letni službi (všteta vojaška leta) definitivni. Poslanci so obljubili, da se zavzamejo zato zahtevo.

Posl. Ebenhoch odložil mandat.

(Izvirno.)

DUNAJ 14. Vodja nemških krščanskih socialcev dr. Ebenhoch je v pismu, naslovljenem na zborničnega predsednika, naznanil da odlaga svoj mandat.

Dr. Braf sprejme poljedelski portfelj.

(Izvirno.)

PRAGA 14. Češki listi poročajo, da v četrtek dr. Braf sprejme ponujeni mu portfelj poljedelskega ministra.

Italijanska pravna fakulteta.

(Izvirno.)

DUNAJ 14. Italijani so imeli danes sejo, v kateri so sklenili protestirati proti temu, da ne pride na dnevni red seje proračunskega odseka, ki se vrši v četrtek popold., kot prva točka predloga o italijanski pravni fakulteti. Sklenili so, v odseku predlagati, da se začne takoj razprava o tej predlogi.

Malik-Hummerjeva afera.

(Izvirno.)

DUNAJ 14. V današnji seji poslanske zbornice je zbornični predsednik obžaloval dogodke v zadnji petkovi seji in pripomnil, da bo odsek za poslovnik izdelal predlog, po katerem bo v prihodnje mogoče preprečiti in kaznovati podobne dogodke.

Posl. Malik je nato zbornico prosil oproščanja, dočim ni tega storil posl. Hummer, misleč, da to ni potrebno, ker je dobil par zaupnic za svoje junaštvo od svojih volilcev.

Člani častnega sodišča, ki so odrekli poslancu Maliku satisfakcijo, so pozvali na dvoboj Schönererja, ki je označil ta sklep za pristranski. Schönerer je dvoboj odklonil.

Tolstojev „Živi mrtvec“ v dunajskem dvornem gledališču.

DUNAJ 14. (Izvirno.) V dvornem gledališču se je vršila danes ob burnem aplavzu premijera Tolstojeva „Živega mrtveca“.

(To delo Tolstojevu priredi naše tržaško slovensko gledališče na praznik, v torek 21. t. m. — Prip. ur.)

Razdor v socialni demokraciji.

LINEC 14. (Izvirno.) Gornjeavstrijska socialno-demokratska stranka se je razbila vsled diferenc med češkimi in nemškimi člani. Češki socialni demokrati so si ustanovili svojo lastno organizacijo.

Nemško učiteljstvo proti „Südmarki“.

DUNAJ 14. (Izvirno.) Nemško učiteljske organizacije so sklenile bojkot vseh nemško nacionalnih organizacij, ki nastopajo v kateremkoli oziru kot sovražnice učiteljstva. Sklep je naperjen v prvi vrsti proti „Südmarki“.

Poljski pisatelj Sienkiewicz obstreljen na lovu.

VARŠAVA 14. Poljski pisatelj Henrik Sienkiewicz je bil na posestvu Pavlova na lovu obstreljen. Neki lovec, ki je streljal na fazana, je z dvema streljani ranil pisatelja na kolenu in na čelu tako težko, da so ga morali prenesti v varšavsko bolnišnico.

PETROGRAD 14. Glasom semkaj dospelih poročil, so rane Sienkiewiczza le neznanne.

Monakovo 14. Princ-vladar je razpustil zbornico poslancev.

Italijansko-turška vojna.

Italijanska grozodejstva v Tripolisu.

DUNAJ 14. (Izv.) Iz Londona poročajo, da je korespondent londonskega lista „Daily Mail“ Mr. Grant brzojavil svojemu listu, da so mu italijanske oblasti v Tripolisu zagrozile, da ga izženejo iz Tripolitanije, če bo še nadaljeval poročila o italijanskih grozodejstvih. Mr. Grant izjavlja, da bo vztrajal pri dosedanem svojem stvarnem poročevanju in da se ne bo podvrget diktaturi generala Caneve. Italijanskih grozodejstev pač ne odpravijo Italijani s sveta z izgoni pravicoljubnih žurnalistov.

Nov napad Turkov na Italijane pri Bu Meliani.

CARIGRAD 14. Glasom zadnjih vestil iz Tripolisa so Turki in Arabci pri Bu Meliani vprizorili naskok na italijanske čete. Izid boja ni znan.

Turki izstrelili v zraku italijanski aeroplan.

CARIGRAD 13. — „Moniteur Oriental“ javlja, da je ministrstvu notranjih stvari došla brzojavka, da so turški topovi izstrelili s topovi v zraku neki italijanski aeroplan, ki se je gibal v premali višini. Uradno ta vest še ni potrjena.

Turško poročilo o bojih dne 10. novembra.

CARIGRAD 13. Porta je dobila iz Tripolisa dne 10. t. m. sledeče poročilo: Danes, proti solnčnemu vshodu, je 3800 oboroženih Tuaregov, podpiranih od drugih plemen, peš napadlo sovražnikove okope v fronti. Kljub temu, da so Italijani s kopnega in z morja streljali s topovi, smo vendar prizadejali Italijanom poraz. Mi cenimo, da so Italijani imeli 400 mrtvih in ravnatoliko ranjenih. Uplenili smo 40 mezgov, transportne vozove, veliko zalogo streljiva, dva topa, eno mitraljezo in veliko pušk. Izgubili smo 90 mrtvih in 56 ranjenih.

Vsa sovražna armada se sedaj nahaja deloma v mestu, deloma v fortih. Mi smo zasedli tako važne postojanke, da se daljni izpad sovražnika zdi nemožen. (Italijanska poročila trde, da so v teh bojih zmagali Italijani, ki da so poleg tega imeli le enega ranjenca! Op. ur.)

Dnevne vesti.

„Vaterland“ preneha izhajati. Do sedanjega organa konservativnega plemstva, „Vaterland“ preneha izhajati s 1. decembrom. Vsi uredniki so že dobili odповed. „Vaterland“ so vzdrževali doslej plemeniti in škofje. Pijevo družstvo je dajalo subvencijo 68.000 kron na leto. Konservativni krogi pravijo, da se ne izplača več izdajati lista, ker je upliv konservativne šlahte v času volilne pravice popolnoma padel.

To je pametna in resnična beseda. „Vaterlandu“ želimo, naj počiva v miru.

Politično društvo „Edinost“ v letu 1911.

Tajnikovo poročilo na XXXIII. občnem zboru dne 12. novembra 1911.

Slavni zbor!

V smislu društvenih pravil vas je, cenjeni člani, društveni odbor povabil na današnji zbor, da vam položim račun o svojem delovanju v minoletem društvenem letu, da vam pokaže, kako je vršil nalogo, ki ste mu jo poverili na zadnjem občnem zboru: da vas obvesti o dogodkih toliko v našem ožjem slovenskem, kolikor v splošnem političnem življenju države, posebno pa o vsem, kar je bilo v zvezi s koristmi tržaškega Slovenstva na različnih poljih javnega snovanja.

Iz doli sledečega poročila vam bo razvidno, da je odbor po svoji moči in najboljšem svojem prepričanju skušal ustrezati poverjeni mu nalogi.

Ze število odborovih sej — bilo jih je 30 — potem javnih shodov in drugih potrebnih in od vsakočasnega dogodka zahtevanih sestankov vam govori, da je odbor z vnejo in smotreno skušal varovati pravice in pospeševati napredek tržaškega Slovenstva. Toda delovanje odborov se ni omejevalo le na take javne prireditve in nastope, ki se odigravajo pred javnostjo, marveč je vsikdar, ko je bilo to potrebno, ukrepal tudi druge korake, bodi s pismenimi vlogami na različne oblasti, bodi s posredovanjem pri kompetentnih državnih in občinskih faktorjih, da varuje koristi Slovencev na tržaškem ozemlju, oziroma, da prepreči kako grozečo krivico.

Ne moremo trditi sicer, da mu je to vsikdar uspelo, vendar pa moremo reči, da se mu je to prizadevanje posrečilo v toliko, da je slovenska stvar v Trstu tudi v minoletem društvenem letu napravila korak naprej na polju narodne kulture, na polju gospodarskega osamosvajanja, zlasti pa v smeri narodne samozavesti ter pridobivanja političnega ugleda.

Ljudsko štetje.

Zadnji redni občni zbor se je vršil dne 11. februarja 1911 v tem solčnem letu, tedaj torej, ko bi bilo moralo biti ljudsko štetje že izvršeno in tudi znani njegovi rezultati. A kakor je že vse tržaško javno življenje neka posebnost v avstrijski državi, tako je bilo tudi z ljudskim štetjem. Dočim so povsod drugod v vseh večjih mestih pravočasno izvršili ta toliko važni čin, smo mi v Trstu tedaj, ko se je vršil zadnji občni zbor našega političnega društva, mogli sporočiti zborovalcem le toliko, da se je naš odbor priprijel dela z vso vnejo, da je tudi naše ljudstvo tako odločno nastopalo, kakor še nikdar poprej, ter da ni bila še nikoli akcija z naše strani tako dobro organizirana in smotreno vodjena. Poučevali smo ljudstvo in je vspodbujali. Vendar smo, poznavajoč nasilnost in brezvestnost sovražnih nam sil, že v poročilu na zadnjem občnem zboru pripravljali na to, da nam sovražno besnenje vendar-le ugrabi na tisoče duš. Ob enem pa smo slovenski javnosti objubili, da naše politično vodstvo pripravljajoče se krivice ne vsprejme fatalistično, marveč da bo naloga prihodnjega odbora, da začne energično akcijo za popravilo krivice.

Kakor sredstvo za to smo označili revizijo ljudskega štetja.

V dosegu tega namena je bilo treba velike odločnosti, spojene z veliko previdnostjo. O težavnosti te naloge govori že dejstvo, da je slovenska javnost z največjim skepticizmom spremljala to akcijo našega političnega vodstva, in da mnogi niso hoteli verjeti v vseh niti še tedaj, ko smo že pripravili kompetentne faktorje do tega, da so se odločili za izpolnitev naše opravljene zahteve: ko je bil torej ta vseh že dosežen.

Prišla je revizija in s samozavestjo vam moremo danes sporočiti, da se je naše vodstvo tudi za revizijo lotilo dela z isto vnejo in isto smotrenostjo kakor za ljudsko štetje samo. V posebno naše zadoščenje pa je, da

moremo izreči zopet našemu ljudstvu isto priznanje, ki je je zaslužio povodom ljudskega štetja. Ne pravimo seveda, da ni bilo ob tej akciji tudi žalostnih pojavov narodne nezavednosti, nevednosti in tudi nameravnega izdajstva. Na sploh pa smemo reči, da je pokazal naš element lep napredek v umevanju in zavedanju svojih pravic in sobesno pravice vseh pravic: pravice do samosvojega narodnega življenja na tržaškem ozemlju.

Rezultati revizije ljudskega štetja niso še razglašeni, vendar vemo toliko, da je revizija donesla temeljito korekturo nezastihanih falzifikacij ljudskega štetja, ter da je definitivno zrušena tista veliko laž o samostalijanskem značaju mesta tržaškega. Naj je tudi rezultat revizije ljudskega štetja še vedno oddaljen od polne resnice, naj nam tudi ne podaja še prave in resnične slike o narodnostnem razmerju v Trstu, vendar je že podan nepobiten dokaz, da smo mi Slovenci tu in v tolikem številu, da nam ne bo mogla nikdar več nobena oblast niti z navideznimi razlogi odrekat pravice enakopravnih državljanov in občanov.

To je gotovo velikanska pridobitev za našo bodočnost, mogočna opora za prihodnje naše delo in naš boj.

Še v nekem drugem pogledu nas je ljudsko štetje izdatno pomaknilo k vresničanju jedne naših najnujnejših potreb: nabrali smo precej materijala za sestavo neizogibno potrebnega narodnega katastra.

V najprijetnejšo dolžnost nam je torej, da istotako, kakor smo v zadnjem poročilu izrekli zahvalo in priznanje vsem, ki so toli vpešno sodelovali na ljudskem štetju, se zahvaljujemo danes vsem, ki so na reviziji pripomogli do toli lepih uspehov. Hvala vsem, ki so šli vodstvu na roko in hvala iz globine duš našemu poštenemu in zavednemu ljudstvu.

Državnozbornske volitve.

Drugi važni dogodek v minoletem društvenem letu so bile državnozbornske volitve. Tudi v tej volilni borbi se je naše vodstvo odločno postavilo na čelo našemu ljudstvu ter je vodilo agitacijo z energijo, ne plašeč se nobenega truda. Zgovorne priče za to so neštevilni shodi v mestu in po okolici. Razmeroma ni bilo morda nikjer na Slovenskem tako živahnega in intenzivnega volil. gibanja, kakor ravno pri nas na tržaškem ozemlju. Največje vspodbujanje pa je vodstvo tudi v tej borbi dobivalo iz ljudstva samega. Zanimanje, ki je je kazalo to ljudstvo, je bilo nad vse razveseljiv pojav, v katerem smemo gledati najbolje jamstvo za našo bodočnost, za konečno zmago v velikem boju, ki ga bijemo za svoj obstanek in za svoje pravo.

Ze vspehi na glavni volitvi so bili sijajni toliko v okolici, kolikor v mestu. V okolici je dobil naš kandidat ogromno absolutno večino, ukljub strastnim agitacijam raznih zagriženih nasprotnikov. V mestu se je slov. element uveljavil na tako časten način, kakor še nikdar doslej. V drugem, največjem in najodličnejšem mestnem okraju, smo dosegli za italijanskim liberalnim kandidatom največje število glasov in zgodilo se je prvič, da smo prišli v mestu v ožjo volitev, kar je za nas — reči smemo — dogodek historične važnosti. V drugih okrajih, posebno pa v četrem, smo pokazali tako lep napredek in smo dosegli tako častno število glasov, da smo — izvemši tretji okraj, kjer je bil italijanski liberalni kandidat izvoljen — že na glavni volitvi — odločevali na ožjih volitvah in pokazali drugorodcem in vladi, da smo postali faktor, ki soodločuje na razvoju javnega življenja našega mesta.

Historičnega pomena torej so bile te državnozbornske volitve za tržaško Slovenstvo, ker so nam prinesle sijajno afirmacijo našega elementa, neizpodbiten dokaz o našem domačinskem pravu v Trstu. (Pride še.)

Nov škandal hrvatske justice.

Podpredsednik hrvatske samostalne stranske in bivši poslanec dr. Ivan Lorković je proti izvolitvi medtem že umrlega dr. Neumana vložil protest in pod istega podpisal volilca Bogdana Penjića, ki je Lorko-

viča brzojavno pooblastil v to. Iz tega je neki hrvatski državni pravdnik napravil tožbo radi prestopka goljufije potom falzificiranja dokumentov; dr. Lorković je bil postavljen na zatožno klop, kar je na Hrvatskem za vsakega opozicijskega politika istovetno z obsodbo. Tako je bila seveda tudi z dr. Lorkovičem, ki je bil obsojen v trimesečen zapor, ne da bi se bila zaslišalo Bogdan Penjića, ki je dr. Lorkovića pooblastil, naj v njegovem imenu uleži protest. Sploh niso zaslišali nobene priče. Lorković je bil torej obsojen brez zaslišanja priči! Odkrito bodi povedano, da nimamo primernih besed, s katerimi bi mogli po zaslugi označiti te vedno ponavljajoče se justične škandale na Hrvatskem: „velež-dajniški proces“, obsodbo dr. Hinkovića in sedaj obsodbo dr. Lorkovića, o katerem pravi „Agrar Tagblatt“, da ostane kljubu obsodbi radi goljufije vendar-le — pošteni in kristalno čist značaj. Mi moramo le obžalovati, da sede na Hrvatskem na stoliš sodnikov moške, ki se ponižujejo v slepo orodje vsacega mogočnega tirana. Ali res hrvatski narod nima v sebi toliko odporne sile, da izžene take elemente iz sodnih dvoran?!

Domače vesti.

Podelitev naslova. Cesar je podelil predsedniku trgovskega in pomorskega sodišča v Trstu Ivanu Marcoliniju naslov in značaj dvornega svetnika.

Nastop posl. d.ra Rybára radi grozodejstev v Tripolitani. — Od izvestnih strani skušajo širiti neresnične trditve o utisu nastopa d.ra Rybára v zbornici poslancev radi dogodkov v Tripolitani. Posebno hočejo vzbujati domnevanje kakor da jugoslovanski poslanci niso bili zadovoljni s tem nastopom.

Nasproti tem poskusom vzvračanja resnice moramo konstatirati najprej, da med jugoslovanskimi poslanci je bil nezadovoljen le eden, čegar imena ne treba navajati, ker je že znan po svojem doslednem nesoglasanju s tržaško politiko.

Dalje konstatujemo, da so že v zbornici poslanci raznih strank — ni sicer taki, ki so na glasu kakor najresnejši politiki — v privatnih pogovorih naglašali nasproti d.ru Rybáru svoje popolno soglasje. Posebno značilno pa je dejstvo, da dobiva dr. Rybár tudi v Trst od raznih strani — tudi nemških — pismene izjave priznanja ter da mu odlične osebe pošiljajo poročila raznih evropskih listov, ki popolnoma opravičujejo nastop našega poslanca. Če pa bi imel morda kdo pomisleke glede oportunisti — češ, da zbornica poslancev ni primeren forum, za iznašanje stvari, ki so v zvezi z vnanjo politiko države —, mu odgovarjamo, da je ravno to najhujša zamuda, ki jemlje našemu parlamentu mnogo od njegove veljave, da si ne zna varovati besede tudi glede vnanje politike.

V tem pogledu konstatujemo je dejstvo, da na Ogrskem sodijo vse drugače in da odločno varujejo pravico posl. zbornice do kontrole nad vnanjo politiko. Tako so stavili direktno interpelacijo — in ne samo vprašanja, kakor dr. Rybár — o dogodkih v Tripolitani.

Z ene strani modrujemo in raztresamo dvome, čim se je kdo odločil za kak resoluten korak v posnemanje istih Madjarov, z druge strani pa tožimo in jadikujemo vsi skupaj, da v naši vnanji politiki tako usodno prevladuje madjarski vpliv in da vnanja politika služi le požrešnemu madjarskemu imperializmu. Taki smo! In pomagaj nam, če — kdo more!

Skrajna neukusnost in neslanost. Zadnji dr. Šusteršičev govor je bil precej in na nekaterih mestih prav dobro posrečen, zlasti tam, kjer omenja dolžnosti monarhije do Jugoslovancev. Zadovoljni so celo liberalni listi, ki seveda — in opravičeno — pričakujejo od klerikalne stranke tudi dejanja. Vendar, kar si je dovolil v tem govoru pisati „Slovenec“, to presega že vse meje neukusnosti. Citirati hočemo le par odstavkov:

tako. Weps izboren, občinski odbor na svojem mestu, prav tako gostilničarka in natakarica. Ga. Dragutinovičeva najboljša Adelaida. Ženski zbor s kneginjo („Rheinwalzer“) je dosegel popolen uspeh. O solistih, kakor rečeno, velja, kar smo rekli včeraj v splošnem.

Profesorski duet v drugem dejanju (gg. Ljubič in Rajner) je dosegel višek aplavza. Konstatiramo tudi, da je pri reprizi izginilo pretiravanje, ki tudi najboljšo karikaturu prelahačo zavaja do odvratnosti. Pripominjamo pa tu, da obsojamo kar najstrožje vsako ponovitev. Kapelnik naj bi bil tu v svrhu enotnosti razvoja do trdosti neizprosen. In je pa tudi res, da je vsaka taka ponovitev slabša od prve produkcije, stem se pa le kvari celotni vtisk. Duet Stanislav-Krista smo že omenili in le ponovimo, da sta se gca. Javova in g. Pany tu res posebno odlikovala. G. Požar je pel svojo glavno točko „Bil je ded star dvajset“ s pravim občutkom, le g nad črto mu je delal nekoliko težave. Regodnji nastop Wepsov in mala disorientacija kneginje in Adama je zakrivila ono omenjeno pavzo, katere upamo, v prihodnje ne bo več. O zboru bi rekli, da je tudi razdeljen, še dosti dobro izršil svojo nalogo.

To ni bil govor, nego dejanje. Dr. Šusteršič je obvladal poslušalce, jih potegnil s čudovito silo za seboj; obvladal je zbornico. „Najdarovitejši politik v zbornici“, je sosedu zašepnil rusinski poslanec, v solzah so iskriale oči češkemu socialistu. (Aha, tudi med češkimi socialisti se dobivajo solzarji Op. uređ.), edini res pomembni politični govor v novem parlamentu in edini opozicijski — so sodili žurnalisti.

„Osebnost je včerajšnji govor za dr. Šusteršiča sijajen dokaz njegove duhovitosti, najširšega političnega razgleda, čudovitih (!!) govorniških zmognosti.“

„Dr. Šusteršičev govor je politični program v najširši zasnovi; demokratična misel — zaupanje do ljudstva mu je temelj, ogreva ga kot kresno solnce v oči ljubezen do našega, naroda, neopisno svežost in sijajnost mu pa daja državniška razboritost, ki je v ti meri dr. Šusteršiču nihče drugi (!!) ne more postaviti v tekmo.“

„Za danes samo: plaudite amici“. Mi slimo, da je dovolj. Kaj bolj neukusnega in neslanega nismo čitali še tudi v „Slovencu“. Svetovnoznan frazer D'Annunzio se lahko skriva pred „Slovenčev“ fantazijo in frazeologijo. Kako majhen je res korak od resnega do smešnega! Mi menimo, da s to svojo neukusno tirado ni napravil Slovenec usluge niti d.ru Šusteršiču in si ne moremo misliti, da bi mu mogel biti ta nadarjeni politik — ako ima poleg političke nadarjenosti tudi kaj dobrega ukusa — hvaležen za tako tirado.

Kako naj imenujemo to? „Jutro“ si je postavilo menda za svojo življensko nalogo, da uniči in izpodkoplje dr. Gregorinu in dr. Rybáru oni ugled, ki ga uživata med tržaškimi in med Slovenci sploh! Ta njegov namen je razviden iz vsake vrstice, ki jo piše. Sedaj se je ta list zopet vrغل na dr. Gregorina in dr. Rybáru, ki da sta baje v „Balkanu“ hvalila zadnji govor dr. Šusteršiča, med tem ko da je „Edinost“ napisala o njem hinavsko kritiko.

Pustimo na strani vprašanje, ali sta dr. Gregorin in dr. Rybár omenjeni govor hvalila ali ne in da-li je bil dr. Rybár celo „glinjen“, ker povedati hočemo le to, da je hvalil Šusteršičev govor „Slovenski Narod“, da ga je hvalilo v par številkah isto „Jutro“, ki pravi izrecno, da je zadovoljno z njim, in to v oni isti številki, v kateri ostudno napada dr. Gregorina in dr. Rybáru. Gospodje so tako neumni, da se sami tolčejo po zobeh.

To smo hoteli pribiti, a čitateljem prepuščamo, naj si sami napravijo sodbo, s kako besedo naj bi primerneje označili tako početje!

Italijani o Italijanih. O nas mislijo nekateri, da smo mi bogve kaki sovražniki Italijanov in njihove kulture. Sedaj pa poglejmo, kaj piše o tripolitanski vojni socialistični glavni list „Avanti!“ V neki polemiki proti socialističnemu poslancu de Felice, ki je preveč navdušen za vojno, pravi: „Ali ne uvidevaš, sodrug de Felice, da se nahajaš na slabi poti? Koliko boljše bi bilo, ko bi se vrnil v domovino (de Felice se namreč nahaja v Tripolisu kot vojni poročevalec) in se raje bojeval na čelu nesrečnega južnoitalijanskega proletariata, ki mu primanjkuje kruha, luči in spoznanja! Tu je Tripolitanija, sodrug de Felice, tu, kjer manjka sol, ceste, pitne vode, luči, higijene, tu, kjer obvladujejo latifundiji vse, kakor puščave dežele, ki si jih ti želiš; tu, kjer mislijo nevedni in zaslužni ljudje, da je vzrok kolere zastrupljanje vodnjakov in ki, kar se tiče praznoverja, ne zaostajajo prav nič za Turki, ki jih hočemo mi civilizirati s topovi! Ko bo enkrat naša domovina res kultivirana in velika, potem bo še vedno časa misliti na ekspanzivno kolonialno politiko. Danes ni časa za to, danes pomenja zločin na domovini, zločin na človeštvu.“

Tako sodijo pošteti Italijani o svojih bratih v južni Italiji. Proti taki kulturi in proti takim Italijanom, ki hočejo s topovi civilizir-

PODLISTEK.

Naša opereta.

„PTIČAR“.

Dispozicija „Ptičarjevega“ libreta ni ravno najugodnejša za komponista. Zaplet na koncu prvega dejanja mu je dal priliko, da i v solistih i v zboru razvija vso svojo tvorno silo, dočim pa libretist v drugo dejanje, kjer bi človek pričakoval kulminacije, ni vložil bogve kaj in je ta nedostatek nadomestil z drastično profsorskega dueta in karakterizacijo Adamove notranjosti („Wie mein Ahnl' zwanzig Jahr“ — prehod iz triseminskega allegretto-g-dura v c in iz tega v elegični šestosminski andante-b). Napitnica (prvikrat, ko jo poje Adam, pri nas črtano), peta po kneginji in prepusti a-stavek „zvoncek zunaj čujem zdaj“ ni niti kulminacija niti uvod v razplet, ki naj bi bil označen v skoku iz šestosminske andante sostenuto-b v orkestrrov tritretinski allegro molto-g in nato sledeči tempo di valse. Vtiska, da v drugem dejanju nekaj manjka,

ne zbrise niti elitna točka vse operete, duet Stanislav-Krista „Mir scheint, ich kenn' dich. Schau mir nur recht ins Gesicht!“ Faktični razplet v tretjem dejanju daleč zaostaja celo za konglomeratom drugega dejanja.

Premijera „Ptičarja“ je bolehal na komični boleznj premijer vseh z majhnimi sredstvi operirajočih odrov — bila je pač dobra glavna vaja, kakošne pri nas pred premijero tudi pravzaprav res ni bilo. Bolnica do reprize še ni mogla izvršiti temeljite kure, pa so ji še ostali nekateri ostaniki porodne mrzlice. Vsekako pa je bila repriza, izvemši majhnih trzlajev v finalu prvega in precej občutni neprostovoljni pavzi v finalu drugega dejanja v splošnem znatno boljša od premijere. Tupatamkajšnjo posamezno distonacijo je potopil fiksni orkester. Te napake pa gotovo izginejo po par vajah z orkestrom in tako upamo, da bo zopetna ponovitev „Ptičarja“ brezhibna.

Kar smo rekli o naši opereti v splošnem, velja tudi v podrobnem o „Ptičarju“. Kakor že zgoraj rečeno, se je finale prvega dejanja, najtežavnejša točka cele operete, ki je pri premijeri kolikor toliko plaval, pri reprizi posrečil skoraj brez napake. Zbor je tudi še kazal precejšnjo agilnost, župan prav

G. Bratina v maski in kretniji komornika izboren.

O tretjem dejanju nimamo pripomniti nič posebnega, Zbor za odrom, ki se je pri premijeri nekoliko ponesrečil, je pri reprizi uspel, uspel je prav dobro tudi tercet Krista-Stanislav-Adam, finale je bil dober. G. Pany naj ne poje visokega c, kjer nima pisanega.

O inscenaciji moramo govoriti le pohvalno. Da kostumi ne odgovarjajo narodni noši Porenčanov, kakor je libretist zamislil dejanje, moramo pač postaviti na račun neprepolne blagajne našega „Dramatičnega društva“, ki ob svojih skromnih sredstvih ne more delati čudežev. Vsekako pa je enotnost zlasti ženskih kostumov napravila najboljši vtisk. Tirolska noša, zlasti stara, je nekoliko drugačna, kakor pa smo jo videli na našem odru.

Verjamemo, da libreto dela prevajalca precejšnjo težavo, da je treba posebno paziti na naglas in vokalizacijo, toda nekoliko bolj bi se pa bilo le treba držati originala. No, pa tudi to ni največja nesreča. Tupatam naj bi se po mogočnosti popravilo, kar se da popraviti, da tudi v tem oziru čujemo v prihodnje „Ptičarja“ zaokroženega. —r.

rati Turke, se bomo mi vedno bojevali, ker vemo, da se nahajamo v dobri družbi. — Dobri naši prijatelji pa naj nas še nadalje razkričujejo za italofobe ter naj delajo konkurenco „Piccolo“ in „Indipendente“-ju.

Cercle franco-illyrien ima svoj redni občni zbor danes v sredo ob 7. uri zv. v prostorih c. k. šole v ulici Stadion št. 21. I. nadstr. Dnevni red: Nagovor predsednika, poročilo tajnika in blagajnice, volitev odbora in slučajnosti. — Po občnem zboru se vrši francoska koverzacija II. kurza. Oni, ki so se vpisali v I. tečaj (začetniki) naj se tudi udeležijo tega večera, ker dobe ob tej priliki tudi naročene slovnice.

Dalje se naznanja, da se vrši poučevanje I. tečaja, ki ga vodi g. F. de Goyon vsak petek od 7—8 zvečer.

Društvo ljudski oder v Trstu. V petek dne 17. t. m. bo v Delavskem domu v ul. Boschetto št. 5 predaval g. Eibin Kristan o predmetu „Tripolitanija“. Začetek zvečer ob 8.30. Vstopnina 20 stot.

Ruski kružok. Češki tečaj. Opozarjamo vse one, ki se žele izpolniti v češčini, da je danes 1. ura od 7—8, na Acquedotto 20 III in sicer za II. tečaj.

Brzobjavke v Kitaj in Tripolitanijo. Glasom razpisa c. k. trgovskega ministerstva na Dunaju z dne 25. X. t. l. se brzobjavke, namenjene v notranjost Kitajske, do nadaljnjih odredb vsprejemajo le na rizik odpošiljalcev.

Nadalje se razglša, da smejo brzobjavke v Tripolitanijo z dogovorjenim ali šifrovanim besedilom obstojati iz največ 25 taksi podvrženih besed.

Izgubljeno. Po nedeljski popoldanski predstavi sta bila najdena v dvorani 2 dežnika, potem ena torbica in ena palica. Lastniki naj se zgledajo pri vratarju v ul. Galatti 20, „Nar. dom“.

Razpisano je mesto kanceliste XI. čin. razreda pri ces. kr. deželni sodnici v Trstu. Prošnje je uložiti do 11. decembra tek. l.

Izobraževalni odsek št. Jakobške Čitalnice priredi jutri v četrtek ob 8. uri zv. prvi „izobraževalni večer“. S takimi večeri hoče odsek vzbuditi zanimanje za predavanja, ki se bodo od prihodnjega tedna dalje vršila redno po enkrat na teden. Vabimo torej št. Jakobščane naj se teh izobraževalnih večerov udeležujejo v velikem številu. Vstop le tem večerom je dovoljen tudi nečlanom Čitalnice.

V št. Jakobški Čitalnici je začelo novo življenje stremeče po vsestranski izobrazbi. Izobraževalni odsek se resno trudi, da bo na svojih predavanjih podajal dobre duševne hrane. Poleg tega deluje dobro javna knjižnica. Dramatični odsek se tudi trudi, da ga nova dvorana, ki bo, upamo, zgrajena v kratkem pri sv. Jakobu ne najde nepripravljenega. V Čitalnici so sedaj na razpolago vsaki dan razni novi časopisi, nakar opozarjamo društvom člane. K Čitalnici je videč novo ero, pristopilo že lepo število novih članov, posebno mladine. — Vabimo vse, ki znajo ceniti resno voljo vodstva Čitalnice, naj se upišejo v društvo. Z ozirom na malenkostno udnino (30 stot.) moral bi biti vsak št. Jakobčan član tega občinstva.

Stavka voznikov v Trstu traja dalje. Akcijski odbor pozivlja voznike, da trdno vstrajajo v stavki.

Naše gledališče.

V nedeljo popoldne ob 4. uri se kakor ljudska predstava ponovi Viktor Hugo-va drama

„Lukrecija Borgia“

Zvečer se vprizori premijera Bisson & Mars-ova burka

„Madame Bonlyard“

in sicer v abonementu.

Za prihodnji teden pripravlja se povodom obletnice Tolstojevje smrti drama iz Tolstojevje zapuščine

„Živi mrtvec“

ki se je prav včeraj vprizorila na Dunaju. Naše gledališče bo eno izmed prvih gledališč, ki vprizorijo to posmrtno delo ruskega velikana.

Tržaška mala kronika.

Samomor. Rihard Bajoni, star 45 let, bivši brivec in sedaj raznašalec „Piccola“, stanujoč v ul. Boschetto št. 24 (žena Marija je postrežnica v mestni bolnišnici) je predvčeraj zjutraj, ko se je vrnil domov, ugotovil, da so mu za njegove odsotnosti tatje odnesli šivalni stroj ter več perila in obleke, skupno za 150 K vrednosti. Bajoni se je vsled tega tako razžalostil, da je izpil mečno dozo karbolne kisline. — Prenesli so ga v bolnišnico, kjer je kmalu potem umrl.

Radi žaljivih vsklikov proti Avstriji je bil predvčeraj po noči aretiran v krčmi „Zum lustigen Binder“ v ulici Beccherie regnikol 22 letni mornar Luigi Orsillo iz Torre di Caserta (napoljska pokrajina).

Je pi, ali ne plačal. Predsinočnem je prišel v krčmo „Buffalo Bill“ v ul. Barriera vecchia 33-letni peskar Artur Lizza, stanujoč v ul. Giuliani št. 3, skupno s svojo ljubico. Ko sta izpila naročeno pijačo, sta odšla iz krčme, ne da bi bil Lizza poravnal računa 98 stot. Natakar pa ni bil s tem za-

dovoljen, sledil je parčku do ul. Madonnina, a tu je obvestil o stvari redarja, ki je Lizzo pozval, naj plača račun, ali naj mu pa sledi na inspektorat. Toda Lizza je zgrabil redarja za roki tako, da se ni mogel makniti in mu je povrh raztrgal kapuco plašča za dež. Tamkaj slučajno nahajajoči se Josip Krücker 32-letni klepar je čutil potrebo, da se umeša v afero. Zagrabil je tudi on redarja v svrhu, da bi osvobodil Lizzo, ki je res tudi zbežal. — Prišel je pa drugi redar, ki je Krückerja aretiral in pozneje tudi „Lizzo“, tako da sta šla oba v „arest“.

Koledar in vreme. Danes: Leopold sp. — Jutri: Ivan Trogirski.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 17° Cels. — Vreme včeraj: jasno, veter.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertija oblačno, malo hladoeje, vetrovi od severo-vzhoda.

Društveno vesti.

Društvo jugoslovanski uradnikov denarnih zavodov v Trstu. — Danes, dne 15. t. m. točno ob 8.30 uri zvečer v gornjih prostorih restavracije „Balkan“ odborova seja.

Slov. akad. društvo „Balkan“. Danes ob 6. uri seja. Ob 8.30 sestanek. V Trstu bivajoči tovariši naj pridejo vsi.

Odsek za ljudska predavanja ima danes ob 7. uri zv. sejo.

Ženski zbor „Dramatičnega društva“ ima danes ob 8. uri zv. vajo.

Trž. podr. Glasbene Matice. Danes, sredo, zvečer ob 8. uri skupna pevska vaja za mešani zbor.

Nar. del. organizacija.

Prva tržaška narodna godba NDO. je imela dne 30. m. m. svoj drugi redni občni zbor v prostorih NDO. pri sv. Jakobu ob veliki udeležbi. Tovariš predsednik je v svojem nagovoru naglašal potrebo takega društva na korist vsega tržaškega socialnega življenja in kulturnega stremjenja. Za lepi dosedanji napredek godbenega društva si je stekel seveda največ zaslug g. kapelnik Ferdo Majcen, ki ne šteje ne truda ne časa, da dovaja društvo do onega cilja, po katerem stremi, za kar izreka društvo na tem zboru zahvalo g. Majcenu. Potem velja zahvala našemu slovenskemu občinstvu, ki je društvo podpiralo o raznih prilikah s prispevki. Slednjic zahvaljujemo tov. Kosiču za brezplačno prepustitev dvorane, s čimer nam je bilo mnogo pomagano v finančnem pogledu. Da Bog, da bi nam dobrotniki ostali stalno naklonjeni.

Tajnikovo poročilo je bilo soglasno odobreno. Iz blagajnikovega poročila pomenjamo, da je društvo imelo v minoletem letu 5913 K 30 stot. skupnega prometa. Dohodkov je bilo 2541 K 70 stot., stroškov pa 2371 K 60 stot. Prebitka je bilo torej v minoletem letu 170 K 10 stot. Aktiva znašajo 1896 K, pasiva 3349 K 79 stot. Društvo je torej pasivno za 1453 K 79 stot. Ker so pregledovalci s svojimi podpismi potrdili, da so knjige v popolnem redu, je bilo odobreno tudi blagajniško poročilo.

Pred volitvijo odbora se je vnela živahna debata, v katero sta posegla tudi dr. Josip Mandič in J. Šorn, kakor zastopnika centrale. V novi odbor so bili izvoljeni z vsiklikom: predsednikom Vladislav Slavec; odborniki: Rudolf Pregarc, Leander Pegan, F. Zega; namestniki: Anton Zidaric, Fran Šajina, Filip Bizjak, Josip Prelec in Fran Teršar; pregledovalec računov Fran Bonano in Josip Vodopivec.

Po volitvi je tov. dr. Josip Mandič v jedrnatih besedah naglašal potrebo složnega dela, medsebojne ljubezni med člani, točnega zahajanja k vajam in vršenja dolžnosti nasproti — blagajniku. Upa v dobro bodočnost. Tov. Šorn pa je nasvetoval marsikaj koristnega za društvo, na kar je tov. predsednik zaključil zborovanje.

Odbor godbenega odseka NDO. seje v prvi svoji seji konstatiral tako-le: Predsednik: Vladislav Slavec. Podpredsednik Rudolf Pregarc. Tajnik Dominik Kapelj. Blagajnik Leander Pegan. Odbornika: Ortolio Franc in Zega Jos. Nadzornika godbenih vaj: Tešar Fran in Ortoglio Fran.

Književnost in umetnost.

Komorni koncert Ševčikovega kvarteta.

Tretji stavek vsebuje izraz ljubezni in hrepenenja. Skladatelj si izprašuje vest. Njegova duša je polna globokega čustvovanja. Njegova narava je sicer utrjena, vendar je čutil iz nje borenje komponista s svojim drugim jazom. Iz vsakega takta brni nam srčna njegova struna. Iz tega motiva se izcimi glavna melodija, polna nedosežne mehko-be. Polagoma se prevrača tema v izraz burne strasti in hrepenenja po „njej“. Zahteva po najvišji utehi ljubezni, nam je slikana, pretresujoče ter tvori celo vrsto momentov iz skladateljevega življenja. Po tej temi pa prehaja godba zopet v srčno melodijo. Tiho zadovoljstvo preveva v sklepem largu ta stavek. Ta larg je prištevati najpopolnejšim, s pristno poezijo prožetim stavkom glasbene kvartetske umetnosti. Četrti, zadnji stavek slika skladateljevo

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici. Prodajalna čevljev v Trstu, ul. Barriera vecchia 38.

Ima vedno v svoji zalogi bogato izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka za vsaki stan. Toplo se priporoča posebno Slovencem v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov naše zadruge.

SPREJEMAJO SE TUDI POPRAVE.

Prva primorska tvornica za lesne izdelke z vodno silo
tvrdke A. KRIZNIČ :: ob kolodvoru Podmelec
SPREJEMA V IZVRŠITEV:
vse v stavbeno mizarsko stroko spadajoče izdelke za HIŠE, VILE, ŠOLE, BOLNIŠNICE, CERKVE, JAVNA POSLOPIJA itd. kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne opreme LJUDSKIH ŠOL, ŠOLSKE KLOPI po Rettig-ovim patentu itd.
Proračuni in načrti brezplačno. — Zahtevajte vzorce in cene.
Parketna tvornica opremljena z najnov. stroji nudi parketne desice iz hrast. in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsako množino!
Strugarski oddelek nudi vse v strugarsko stroko spadajoče izdelke. - JAMSTVO!
Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. — Obisk strokovnjaka interesentom brezplačen. 329

Dr. Josip Mandič
— je otvoril —
: PISARNO :
kazenskega zagovornika
V TRSTU
ulica Zonta šte. 9
I. nadstropje.
: TELEFON ŠTEV. 1766. :

Langen & Wolf
Dunaj, Laxenburgerstrasse 53
Originalni motorji „OTTO“ za bencin, benzoil, petrolin, surovo olje in plin.
Lokomobili na bencin s streho in brez nje. Stroji za obdelovanje lesa. Popolne opreme za žage in mizarnice. Instalacije ledenih in hladilnih prostorov. Obisk izženirjev, proračuni stroškov, prospekti šte. 526 A. B. Z. zastoj.

Trst, Corso 2. Telef. 1071.
Linoleum Haas
Pristni linoleum K 2-50 m²
Podolgate preproge 67 cm. 1-80 met.
Preproge v vseh velikostih z varnostnimi ogli iz kovine 150/200 K 7-90 200/300 K 15— itd.
Gospodarski predpasniki iz voščene platna K 2-50
Namizni prti 85/115 cm 2-80 65/150 cm 1-80
Površniki iz gumija od K 20 dalje.
Podrjuhe po 70 stot.
Ovratniki iz kavčuka 50 „
Manšete iz kavčuka 60 „
Pošilja se tudi na deželo. — 136

V novi trgovini
ul. Carlo Ghega 2 (bivša mirodilnica)
je dospela :: partija porcelanaste
Posode
po priložnostnih cenah. — Samo za malo dni!

Varstvena znamka: „SIDRO“.
Liniment Capsici Co.
nadmestek za **SIDRO-PAIN-EXPELLER**
je kot najboljšo, bolečino lajšajoče in odvajajoče sredstvo za drgnjenje pri ozebljenju splošno priznano; dobiva se za 80 vin., 1-40 K in 2 K v večini lekarn. Pri nakupu tega povsod priljubljenega domačega zdravila naj se vzame le originalne steklenice v skatljicak z našo varstveno znamko „Sidro“, potem se je gotov, da se je dobilo pristni izdelek.
Dr. Richterja lekar. PRI ZLATEM LEVU, Praga
Elizabetna ulica št. 5, novo.

ALEKS. FRANCO MAYER - TRST
žgalnica kave
TELEFON 1743.
Na boljši vir na dobivanje pešene kave

Odlikovana krojačnica
August Stular
TRST - Via delle Poste šte. 12, I. nad. - TRST
izvršuje civilne obleke in vsakovrstne uniforme.
Cene zmerne. Delo solidno.

Dobroznana tvrdka manufakturnega blaga
Trst, ul. Nuova 36-38 vogal ul. S. Lazzaro **M. AITE** Trst, ul. Nuova 36-38 vogal ul. S. Lazzaro
opozarja in prijateljsko priporoča svojim cenjenim odjemalcem in slavnemu občinstvu, naj nihče, ki ima nakupiti manufakturnega blaga v svojo lastno korist ne opuste prilike ter obiščejo velikanske zaloge od goraj imenovane tvrdke; kjer se dobiva vedno največja izbira vsakovrstnih manufaktur, za jesen in zimo, in sicer: Blago (stofe) za ženske in moške obleke, barhenta (fuštanja) belega in barvanega, volnene odeje, odeje lastnega izdelka, preproge, zagrinjala (zavese), posteljna pogrinjala, spodnje jopice, kakor tudi vsako drugo telesno perilo. — Vsake vrste in vseh širinah belega platna bombaževine itd. itd.
Vse blago je iz prvih tovarn, najboljše vrste in po najnižjih cenah, tako, da prekosí vsako največjo konkurenco.

spoznanje vzbujajoče se narodne samozavesti na polju glasbene umetnosti. Oglašati pa se začelja v distonaciji, ki naj znači opomin na žalostno usodo skladateljevo, na njegovo popolno gluhost, ki mu je za vedno vzela možnost, opajati se na lepota narodne glasbene umetnosti. V sredi teme izražajo največje veselje nad procvitom in vspehi narodne glasbene umetnosti, teme, ki je bogata prelivajočih in spajajočih se melodij, vпада kot strela iz jasnega neba, druga tema, ki obstane na dominujočem septimskem akordu v F-duru. Vpadati jame „grozno zveneči glas“, ki je skladatelju za časa njegove gluhosti vedno brnel po ušesih. Razburjena napetost teme pa se umakne mirni resignaciji. Se se začujejo motivi, ki vabijo k vzivanju. Toda sklepni motiv odkloni vsak zunanji vpliv. Po dolgih bojih nastopi mir in vdanost.

Med tem, ko je Dvořak absoluten muzik, postavlja Smetana svoje skladbe vedno na kak motiv, ki ga izdelava z nedosežnostjo, ki označuje sploh vsa njegova dela.

Da je Dvořakov F-dur kvartet na višku glasbenih proizvodov, ni treba menda posebej povdarjati. Skladba je eno najboljših njegovih del ter se odlikuje po blesteci opremi in globokem čustvovanju. Iz nje se oglašajo tudi eksotični motivi, vsled česar nadevajo Nemci tej skladbi ime „Negerquartett“.

Aleksander Glazunov. Kakor sem že uvodoma omenil, čuli bomo tega skladatelja v Trstu prvokrat. Rojen l. 1865 v Petrogradu, komponiral je celo vrsto skladb, deloma simfoničnega značaja, kakor „Močvirje“, „Gojzda“, „Pomlad“ in več baletov. Njegova godba je vseskozi moderna, francoskega bleska in elegancije. Seveda ne dosega Dvořaka. O njegovih skladbah se čujejo najpovoljnije kritike.

Vesti iz Goriške.

Proti draginji v Gorici v občini in proti najemniškemu kravarju še posebej je pričel goriški laški list „L'eco del Litorale“ neizprosni boj v dolgi vrsti krasnih uvodnikov, v katerih z nepobitnimi podatki in številkami mesari (v pravem pomenu besede) „gospodarstvo“ goriških starih. Se-le iz tega lista smo izvedeli, koliko milijonov novih nepotrebnih dolgov je napravilo starihinstvo v zadnjem desetletju, koliko milijonov jih namerava v teku leta napraviti in koliko novega davka nam bo plačevati v pokritje obresti in amortizacije.

„L'eco del Litorale“ je dobro poučen in rane, ki jih seče našim mestnim gospodarjem skelē. Najbolj pa jih peče to, da mu stvarno sploh ne morejo odgovarjati in si pomagajo le s puhlimi frazami, dobro vedo, da kakor beati presidentes imajo vso moč v rokah. Boje se pa jako, da bi vlada vendar enkrat posegla vmes in prišla meščanom na pomoč.

Vlada res ne sme dalje mirno gledati, kako se meščanstvo iztiska, da mora izkravati. Tu ne gre za narodnostno stvar, ne Italijanov, ne Slovencev, ampak za blagor vseh meščanov brez razlike narodnosti in veroizpovedanja:

Naj nam pošljejo vladnega komisarja! In to kmalu, in sicer, preden magistrat najme namerovana nova ogromna posojila, ki jih bomo morali ne le mi, ampak tudi otroci naših otrok plačevati do konca stoletja.

Videli smo že večkrat, kako je mogočna roka pri drugih manje nerednih občinskih upravah nepričakovano hitro napravila red. Zakaj naj bi tega ne storila v Gorici, kjer je potreba že vnebovpijoča?

To je želja ogromne večine goriških meščanov, toliko Slovencev, kolikor Italijanov: „Prosimo slavno vlado, naj suspendira avtonomne pravice mesta Gorice, ker je boljše živeti z absolutizmom, nego pogledati z avtonomijo!“

Umril je dne 13. novembra v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici po kratki in mučni bolezni in v 33. letu svoje dobe nadučitelj Josip Urbančič, v Biljah, ostavivši vdovo s štirimi otročiči. Žalujoci rodbini iskreno sožalje.

Pomanjkanje sodnikov v mestu postaja vedno bolj občutljivo, toliko za stranke, kolikor za odvetnike. Prve morajo čakati leta, da pridejo do svojih pravic, drugi trpe, ker njih delo ne gre tako gladko izpod rok, kakor pri drugih izvenprimorskih sodiščih; eni in drugi pa trpe tudi v gmotnem pogledu.

To je privedlo tukajšnjega odvetnika dr. Staniča do tega, da se je na primernem mestu pritožil, podprši svojo pritožbo z neovrznimi fakti. Radovedni smo, ali bo ta korak kaj pomagal, ali ne.

S tem nismo pa hoteli reči, da so krivi teh razmer morda sedajni sodniki. Tega ne! Javna tajnost v Gorici je, da tukajšnji sodniki ne zamorejo dodeljenega jim dela med uradnimi urami izdelati, ter so radi tega prisiljeni, nositi je na dom ter tam dovršiti. Ravno tako je znano, da nekateri gospodje v to svrhu do 14 ur na dan delajo, sebi in svojim družinam na škodo, kar bi se ne smelo trpeti.

Ukljub temu delo zaostaja in sicer v prvi vrsti v škodo prebivalstva.

Izgovori kompetentnih faktorjev na pomanjkanje sposobnih, ali pa sodniških moči sploh, so le deloma opravičeni. Res je in ne da se izpodbijati, da nadomeščenje svetnikov Fona in Stepančiča, ki sta bila izvoljena državnima poslancema, oziroma deželima odbornikoma in kakor taka uživata stalno dopust poleg vse plače sodnih svetnikov, ne da bi jima bilo treba hoditi v urad — ni tako lahko, kakor bi se mislilo na prvi pogled.

Sodna oblastva nimajo na razpolago dovolj namestnikov-sodnikov. Osobje jim je pičlo odmerjeno in še to ni v sedanjih razmerah porabno pri vseh oddelkih. Predsedništvu ne preostaja drugega, nego razdelitev materijala med sodnike, kolikor in kakoršne ima na razpolago. Te razmere so neznosne in škodijo tudi ugledu justične uprave, radi česar želimo kar najboljšega uspeha pritožbi dr. a Staniča.

Toliko danes o tej stvari. A. Dobava živil. Najboljšemu ponudniku se odda na dražbi dobava živil, ki jih bo potrebovala leta 1912 deželna bolnišnica za umobolne. Podrobnosti so razvidne iz „Osservatore Triestino“ od 13. t. m.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.
PALACE HOTEL EXCELSIOR. Danes koncert od 5. do polnoči.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE
ulica Sanitā 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila danes, dne 15. t. m. od 9. do 11. ure predpoludne: 3 kosi blaga, razne stolice, okrogle mize, sodi 240 litrov, števec, pogrinjalo, kuhinjska klop.

Išče se ženska za ravnašnje lista, 2 uri zjutraj; oglašiti se pri upravništvu „Edinosti“.

Obleke, suknje paletot, jope in hlače po zelo nizki ceni. Tesa 1. 2009

Prodajo se tramovi radi pediranja hiš. Ulica Riborgo št. 5. 2010

Velika zaloga istrskega refoška, ulica Olmo 3, pri Gregoriču. Pošilja na dom od pet litrov dalje po 88 vin. liter. Gostilničarjem po dogovoru. 2011

Modistka ima pripravljene elegantne, dogotvjljene klobuke. Remoderizuje po ugodnih cenah. Išče deklice za delo, tudi začetnice. Nuova 45. I. 2012

Mala lepa sobica se odda takoj. Ul. Boccaccio 5, II, vr. 5. 200

Dv nadstropna hiša je na prodaj v sredini mesta Idrije na prometnem kraju. V nji se nahaja že nad 30 let gostilna. Pripravna je tudi za trgovino na debelo, ker ima prostorno klet. Cenu kron 25.000. Naslov pove Inzer oddelek Edinosti. 1961

Slovanske igralne karte prodajajo v Trstu: knjigarna J. Gorenjec, ul. Caserma 16., Gregor Zidar & O., Rocol 263, tobakarna Segolin, ulica Industria (Sv. Jakob) in v Sežani: Fran Stofla, trgovec. v Kozini: Ivan Dekleva. 1472

Meblovana soba z dvema posteljama se odda takoj. - Ul. Fontana št. 8, II. nad. 1967

Vinotoč briškega vina. Ulica S. Giacomo in Monte št. 11. 1988

Ugodna prilika za gospe, ki želijo imeti zelo dober Singerjev šivalni stroj s pritličinami in triletnim jamstvom, stal je prej 120 K, proda se za 64. Najnovejši sistem tudi za vezenje kron 110. S. Caterina 7, dvorišče. 1969

Kat. vd. Mulej Trst, Piazza Ponterosso št. 5. Trgovina jestvin in kolonijal. Zaloga sveč, mila in čistila v prid družbi „v. Cirila in Metoda. Priporoča se Ivan Bidove

TEODOR KORN
Trst, ul. Miramar št. 65
Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.
PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE
PO NIZKIH CENAH.
:: Delo dobro in zajamčeno. ::
Tel. 25-26. □ Poslovodja: Franjo Jenka.

Guerrino Marcon
Trst, via Belvedere št. 13.

Zaloga vsakovrstnega oglja in premoga.

Nova: čevljarska: delavnica Ignac Žiberna

Piazza Sansovino 8 (na zgornjo stran predora Montuzza)
Izdeluje in popravlja vsakovrstna obvala za moške, ženske in otroke; sprejema naročila po meri.
DELO SOLIDNO. GENE ZMERNE.

Grenčica Augusto Dell' Agnolo
Edini preparat iz zdravilnih rastlin.
Tovarna: Trst, ul. Farneto 36.
Upliva ugodno na živčevje; učinkuje proti težkemu prebavljanju, bolečinam in žganju v želodcu itd.
Ta grenčica je analizovana od c. k. instituta v Gradcu, odlikovana na razstavah v Rimu in Parizu z zlato kolajno in zasli. križcem.
Vprašajte po vseh lokalih samo po **grenčici Augusto Dell' Agnolo** in pazite skrbno na buteljko, da lahko protestujete proti vsaki prevari in ponarejenju. Ne pustite se pregovoriti, da bi kupili druge, ker obzaruje samo grenčica Augusto Dell' Agnolo pred kolerom.

Pozor Slovenci!
Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznani trgovini

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“
Trst, ulica Giosne Carducci št. 40 (prej Torrente)
Obleke za moške iz blaga od K 13—48
Obleke „ „ platna „ 4—18
Obleke za dečke iz blaga od K 10—28
Obleke „ „ „ platua „ 6—12

Velik izbor oblek za otroke od K 2-14—14.
Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd.

ALLA CITTA' DI TRIESTE
Trst, ulica Giosne Carducci št. 40 (prej Torrente)

Cesare Benedetich
si usoja naznaniti slav. občinstvu, kakor tudi svojim cenjenim odjemalcem, da ie odprl Trst, ulica Caserma šte. 13

MESNICO
EX vd. CARLINA.
Na prodaj je najboljšo goveje, telečje, ovčje in kostrunovo meso, perutnina, kakor tudi specialiteta: **GRAŠKO MESO.**
Postrežba tudi na dom.
Telefon šte. 57/IV.

Berite in čudite se!
600 komadov, med temi pozlačena ura za K 4-20.

Krasna, pozlačena, najfinejša ura Anker-Remont s pozlačenim številnikom; ista ima dobrodoče 36-urno kolesje, za kar se jamči 3 leta, 1 krasna ovratna igla s Simili-brilantom. 1 pozlačen prstan s pon. kamnom za gospe ali gospe, 1 krasen collier iz okoli 150 križtalskih perl, najmodernejši nakit za dame, 1 krasna garnitura gumbov za zapustnice, ovratnike in prsi, zajamčeno 3%. Double-zlata s patentiranim zatvorom, 6 platnenih robcev, 1 elegantna žepni črninik iz nikla, 1 krasno zrcalce, 1 komad dišečega toaletnega mila, 1 fr. vezana beležnica 72 angleških peres, 20 različnih komadov za korespondenco in še 396 drugih predmetov, ki so koristni in neobhodno potrebni. Vse skupaj z zlato uro vred, ki sama velja dvakrat toliko, stane samo K 4-20. Odpošilja po povzetju eksportna tvrdka

H. SPINGARN, Krakovo št. 240.
Kdor kupi 2 paketa dobi še zastoj zraven iep no-žič z dvema rezili Pri več nego 2 paketih, za vsak paket po 1 nožič. Za to kar ne ugeja, se vrne denar. Torej je izključen vsak riziko.

Doktorica :: Klara Kukovec
ima **SVOJ AMBULATORIJ**
za ženske in otroške bolezni
v Trstu, Piazza della Borsa 7, II.
Ordinuje od 3—4 1/2 ure pop.
Stanuje pri Sv. Ivanu (Vrdela) št. 1049.
TELEFON 19-86.

Popolen repertoar! „Angelo“ „Fonotypia“

Stabilimento Gramophone
Piazza Borsa 13
Ip Telefono 742

Ceniki na zahtevo! **Prodaja na obroke!**

MICHELE ZEPPAR Trst, ulica San Giovanni 6 in 2
TELEFON šte. 11-85
Podružnica v Zadru.
Zaloga majoličnih peči in štedilnikov (Sparherd) lastnega izdelka.
Edino zastop. tovarne majoličnih peči: Carl Mayer's Söhne, Blansko
Izbera plošč za stene kakor tudi za štedilnike, majolie, peči izdelane za trajen ogenj, uporabljive tudi na plin. 372

Pozor! Popoldne in zvečer abonement, zelo ugodno, izborna kuhinja in budjevojiško pivo (nič glavobola). Zmerne cene. **Restavracija - Hôtel Balkan (: Piazza:) Caserma**